అల్లుడు

(ఆంధ్ర జ్యోతి 27–6–80)

ఉత్తముడయిన అల్లుడికోసం సంప్రదాయమైన కుంటుంబం అనే బిరుదుని వదులుకుంటేనేం?

—జయప్రద

నేను నా కూతురు సంధ్యకు పెళ్ళి చేయాలని తలపెట్టి ఆమె అభిప్రాయం అడిగినరోజు, ఆమె చెప్పిన జవాబుకు, కోరిన కోరికకు నేను దిగ్భ్రాంతిలో క్షణం మునిగి, ఆ తర్వాత విచారంలోకి జారిపోయాను.

"అయితే నువ్వు కృష్ణమోహన్‌ను పెళ్ళి చేసుకుంటానంటావ్? అతనిలో ఏముందనీ?"

సంధ్య మాట్లాడలేదు. కృష్ణమోహన్‌లో ఏముందో ఏమి లేదో నాకు తెలిసిన దానికంటే నా కూతురికి ఎక్కువగా తెలుసని నేననుకోను అతను నాకు పూర్తిగా అపరిచితుడేంకాదు."

"ప్రేమించడం తప్పని నేననను. కానీ ఎందుకు ప్రేమించావనే ప్రశ్నకే నాకు సరి అయిన జవాబు కావాలి–" ఆమె ఈసారీ మాట్లాడ లేదు.

"పోనీ అతనేమయినా పెద్ద అందగాడా? కాదు. పెద్ద ఉద్యో గస్థుడా? కాదు. బి కాం. తర్వాత పోస్టు గ్రాడ్యుయేషన్‌కి యోగ్యతలు లేక, స్థితిలేక చిన్న ఉద్యోగంలో స్థిరపడిపోయిన అతని ఆర్థిక స్థోమత నిన్నూ, నీ బిడ్డల్నీ నిశ్చింతగా బ్రతకడానికి ధైర్యాన్నిస్తుందంటావా? ఇది చెప్పు సంధ్యా?"

"అమ్మా!" బేలగా క్షణం నా వైపు చూసి కాస్త తగ్గు స్వరంలోనే అయినా స్థిరంగా అంది సంధ్య.

"కృష్ణది చాలా చిన్న ఉద్యోగమే కానీ అతని సమర్థతమీద నాకు చాలా నమ్మకముంది మమ్మీ. తాగి తందనాలాడే రెండు వేల రూపాయల ఉద్యోగస్థుడికంటే సంపాదించిందంతా తెచ్చి నా దోసిట్లో పోసే నాలుగైదొందల ఉద్యోగస్తుడే నా కిష్టం మమ్మీ."

నేనిక్కడ ఆగాను.

కాస్త ఆలోచించాను. "కానీ ఆ తర్వాత ఇతను మటుకు తాగ డనే గ్యారంటీ ఏమిటి?"

సంధ్య జవాబు చెప్పలేదు.

నాలాగే ఆ పిల్ల దగ్గర జవాబు సిద్ధంగాలేదు. గాలికంటె వేగంగా పరుగెడుతున్న ఈ కాలంలో ఏది ఎలా మారుతుందో ఊహించడం కష్టంగానే వుంది. నా ఒక్కగా నొక్క కూతురు. నేను అపురూపంగా పెంచుకున్న సంధ్య మొహం చూస్తే నాకు జాలేస్తోంది. "పోనీ ఆ పిల్ల యిష్టప్రకారమే వొప్పుకుందామా" అని క్షణం అన్పించినా, ఏది మంచో, ఏది చెడో గ్రహించలేని నా చిన్నారి సంధ్య భవిష్యత్తును ఆమె టీనేజ్ మీద వదిలేసి నేను నిశ్చింతగా అవుననలేక పోయాను. అందుకే ఆమెను మంచిగా వొప్పించడానికి ప్రయత్నించాను.

"చూడు సంధ్యా! నువ్వు కళ్ళింకా పూర్తిగా తెరవని పసి కందువు. నేను అనుభవంతో చెపుతున్నాను సంధ్యా- అతనిది మన కులంకాదు. మన అంతస్థు కాదు. ఈ వివాహం సంఘ విమర్శకు కారణమవుతుంది. అతను చాలా అందగాడై, నిన్ను అమితంగా ప్రేమించేవాడై, నిన్ను కాలు కందనివ్వకుండా పోషించుకోగలవాడయితే ఈ సంఘాన్ని నేను ఎదిరించేదాన్నే నీ కొరకు-కానీ ఇప్పుడు మాత్రం కాదు. వెళ్ళి పడుకో."

సంధ్య కదల్లేదు.

"వెళ్ళి పడుకో" మరలా అన్నాను.

"మమ్మీ!"

ఏమిటన్నట్లు చూశాను.

"నువ్వు చెప్పేవేమీ కృష్ణకు లేవు గాని మమ్మీ, అతను నన్ను అపురూపంగా ప్రేమించగలడు మమ్మీ."

నేను విసుగ్గా చూశాను.

"మీ వయసులో అందరూ మీ కలాగే కన్పిస్తారు. అది నీ తప్పు కాదు. నీ వయసు తప్పు. ఇక మాట్లాడకు. వెళ్ళి పడుకో."

"అమ్మా!"

నేనిక నా కూతురికి చనువివ్వదల్చుకోలేదు. నయానో భయానో అ పిల్ల మనసు మార్చి నిదానంగానైనా అన్నిటిలోనూ అధికుడిని నా సంధ్యకు భర్తగా తేవాలనే కోరికతో కాస్త కఠినంగానే అన్నాను.

"నేనింత చెప్పాక కూడా నీకతనే కావాలనుకుంటే ఇక నీ ఇష్టం సంధ్యా. కానీ మీ అమ్మ మాత్రం ఇక నీకు లేదనుకో."

"అయితే యిప్పుడెందుకు వొప్పుకున్నట్టు?"

నా చేతిలోని వివాహ శుభలేఖ నందుకుంటూ అడిగింది నా స్నేహితురాలు మాధవి.

ఆమె దగ్గర నా సంధ్య ప్రేమ వృత్తాంతాన్ని నేను దాచ లేదు.

"డబ్బులేని మామూలు మనషనుకున్నానేగానీ అతని అతిసాధార్ణ మయిన వ్యక్తిత్వం వెనక అంత గొప్ప హృదయముందని. ఇదుగో అతను మా సంధ్యకు వ్రాసుకున్న ఈ ఉత్తరం చదివే దాకా నాకు తెలియలేదు నువ్వూ చదువు."

ఉత్తరం అందుకుంటూ నా వైపు నిశితంగా చూస్తూ అంది మధు.

"అంత గొప్ప హృదయ ముందని అనాడే సంధ్య నీతో చెప్పింది. నీ అభ్యంతరమల్లా అతను అందగాడు కాదనీ, అంతస్థు లేదనీ కదా! ఇప్పుడవేమీ అతనికి క్రొత్తగా రాలేదుగా రేణూ!"

"ఒప్పుకుంటున్నాను మధూ కానీ ఆ రోజు టీనేజ్‌లో వున్న సంధ్య "నన్న తను అపురూపంగా ప్రేమించగలడు మమ్మీ" అన్న పుడు దానిని కేవలం ఆకర్షణగా మాత్రమే తీసుకున్నాను. పైగా ప్రేమించే వాళ్ళంతా సుఖపెట్టలేరనేది నా అనుభవం నిజం మధు. డబ్బుండీ సుఖపడలేనట్టే ప్రేమించబడీ సుఖపడ లేని దురదృష్టవంతులు చాలా మందుంటారు."

"మా చిన్నన్న ప్రణయ వృత్తాంతం నీకు తెలుసుగా. మా సరళ వదినను మా చిన్నన్న చాలానే ప్రేమించి పెళ్ళి చేసుకున్నాడు. ఆమె లేందే బ్రతకలేనంతగా ప్రేమించాడు. కానీ మధూ మా సరళ వదిన మా చినన్న తోటి జీవితంలో ఎంత నరకం అనుభవించిందో నాకు తప్ప మరెవ్వరికీ తెలీదు. పెళ్ళికి ముందు ఆమె తనతో ఎలాటి పరిస్థితుల్లో పిక్నిక్‌కి రాదన్నదో అర్థంచేసుకోక అలిగి, పెళ్ళయ్యాక వదిన బ్రతిమ లాడినా, ఆమెను పంతానికి హనీమూన్‌కు తీసుకెళ్ళకుండా ఆమె కోరి కను ఎలా సమాధి చేశాడో అలాగే జీవితాంతం ఆమెను నిండుగా ప్రేమి స్తూనే ఆమె ప్రేమను పొందుతూనే ఆమెను అర్థం చేసుకోక, ఆమెకు నరకాన్నే చూపించాడు.

మొదటి పురిటికి ఏడవ నెలనే తీసుకెళతామని వచ్చిన తల్లి దండ్రుల్ని, వెళ్ళడం ఆచారమని చెప్పిన అత్తను, కాదనలేక వదిన ప్రయాణం కడితే, నాలుగు రోజులు తనూ నిద్రపోక, ఆ గర్భవతినీ నిద్రపోనీక ఆమె కంటి కాటుక చెరిపేసిన, మా చిన్నన్న ప్రేమలో నాకు ఔన్నత్యం కన్పించలేదు.”

మాధవి నేను చెప్పేది శ్రద్ధగా వింటోంది నాలోనూ ఆవేశం ఇంకా చావలేదు

“మా అరుణత్తయ్యే నీకు తెలుసుగా ఆమెకు నన్ను తన కోడలుగా చేసుకోవాలని చాలా వుండేది యిష్టం. తన అన్న బిడ్డల్లో అందరికంటే నన్నెక్కువగా ప్రేమించేదామె. కానీ ఆమె ప్రేమ యెలాంటి దంటే తను ప్రేమించిన వ్యక్తి లేదా అభిమానించే వ్యక్తిని తన పరిధి లోకి లాక్కుని కలిసి యిద్దరూ సుఖపడాలనే ఒక రకమైన స్వార్థంతో కూడుకున్నది. కాకపోతే నేను తన కొడుకుని యెందుకు కాదన్నానో, అర్థంచేసుకోకుండా నా పెళ్ళికి రావడం మానేసి నన్ను క్షోభకు గురి చేసేది కాదు.

“నాకూ మా అత్తకు మధ్య వుండేవి నిజమైన ప్రేమ కాదను కుందామా అంటే మా అమ్మకు మా పెద్దన్నకు మధ్య వుండేది కూడా నిజమైన ప్రేమ కాదనే అనాలి. తల్లి తన మొదటి బిడ్డను ప్రేమించ లేదని ఎవరూ అనరు. కానీ ఇక్కడ అదే జరిగింది. మా అన్న కులాంతర వివాహాన్ని చేసుకున్నాడని ఆఖరి క్షణాలవరకు మా అన్నతో మాట్లాడలేదామె. తన కొడుకు తన కోడలితో సుఖంగా సంతోషంగా వున్నాడని తెలిశాక, మా అన్న సంఘ విదూరమైన ఆ పెళ్ళి మా అందరి పెళ్ళిళ్ళకు ఎలాంటి ఆటంకం కాలేదని తెలిశాక కూడా ఆమె తన పెద్ద కొడుకు నిర్ణయానికి సంతోషించలేదు. అది సంఘభీతి కానీ మరేదయినా కానీ అలా సంతోషంగా వున్న తన కొడుకును కోడలిని దొంగచాటుగానయినా చూడడానికి వెళ్ళని మా అమ్మ ప్రేమ మా

అన్నను ఏమి సుఖపెట్టిందనీ? ఆ ప్రేమలో ఏం గొప్పతనం వుందని చెప్పు మధూ!

అందుకే సంధ్య నన్నతను ప్రేమిస్తున్నాడు మమ్మీ అని చెప్పినప్పుడు ఆమె మాటను అలక్ష్యం చేశాను. ప్రేమ అంటే ఎదుటివ్యక్తి కళ్ళనీళ్ళకు బాధపడేదిలా వుండాలి. తను ప్రేమించే వ్యక్తిని బాధ పెడతామేమో అనే స్పృహ వుండాలి అందులో కానీ మధూ అలాటి ఉన్నతమైన ప్రేమను నా సంధ్యకు వెతికి పెట్టగలననే నమ్మకం నాకు లేదు. అందుకే కనీసం రూపం, గుణం, డబ్బులోనైనా అధికుణ్ని తేవాలని ఆశపడ్డాను.

కానీ అతని హృదయాన్ని ఈ ఉత్తరం అద్దంలా చూపించిన తర్వాత కూడా నా కూతుర్ని కేవలం డబ్బుకు అమ్మేసి ఓ మంచి హృదయాన్ని పోగొట్టుకుని దురదృష్టవంతురాలిని చేసేంత క్రూరత్వం నాలో లేదు. నాలో వుండేదల్లా నా కూతురు సుఖపడాలనే స్వార్థం మాత్రమే. ఆ ఉత్తరం చదువు నువ్వు. నన్ను అర్థం చేసుకుంటావు."

ఆమె ఉత్తరం విప్పుతోంది. నేను తేలిగ్గా గాలి పీల్చుకున్నాను. "అమ్మో! ఈ ఉత్తరమే చూడకుండా వుండుంటే, నా మూర్ఖత్వంవల్ల, నా సంధ్యకు ఎదురుపడ్డ అందమైన జీవితాన్ని ఎలా కూల దోసుండేదాన్నో!"

"సంధ్యా! నిన్న బ్యాంక్‌కి ఆఫ్ పెట్టి పబ్లిక్ గార్డెన్స్‌కు రమ్మన్నావు. నువ్వు వస్తావని రాత్రి ఎనిమిది గంటల దాకా ఎదురు చూశాను. నీకేదో ఇబ్బంది తగిలుంటుంది. రాలేకపోయావని వెళ్ళిపోయాను. నేను వెళ్ళిపోయాక నువ్వు వచ్చావేమోనని వెళ్ళాక చాలా సేపు మధనపడ్డాను. నీ ఉత్తరం తెచ్చిచ్చేదాకా నాకు స్థిమితంలేదు సంధ్యా. ఆ ఉత్తరం మీ అమ్మగారిని వదులుకోలేని బలహీనత నాకేదో ద్రోహం చేస్తున్నాననే ఆత్మనింద, దాని తాలూకు వ్యధవుంది సంధ్యా! నిన్నా వ్యధనుండి దూరం చేయాలంటే రెండు మార్గాలు.

ఒకటి మీ అమ్మగారు మారి సంతోషంగా మనిద్దరి వివాహం చేయాలి. లేదా నేను నీకు సంతోషంగా దూరమైపోవాలి. మొదటిది వీల

వదు. కనుక రెండోది తప్పదు. నువ్వు సంతోషంగా వుండాలంటే ఇంత కంటే మరో మార్గంలేదు. ఈ నిర్ణయం నీ ఉత్తరంలో నీ కన్నీళ్ళు చూసిన వెంటనే నాలో జరిగిపోయింది.

నిన్ను వదులుకోవడం నాకు బాధగా లేదనుకోకు. వుంది—కానీ ఆ బాధ నిన్ను పోగొట్టుకుంటున్నాననే తప్ప నువ్వు నాకేదో ద్రోహం చేశావనీ. నమ్మించి మోసం చేశావనీ కాదు. నమ్మవా సంధ్యా! నువ్వు మటుకు ఏం చేయగలవు? కోరుకున్న నన్ను వదులుకోవడానికి సిద్ధపడు తున్నావంటే నువ్వెంత మానసిక సంఘర్షణకు గురి అయ్యుంటావో నేనూహించుకోగలను. అంతేగానీ నువ్వు మీ అమ్మకొరకు నన్ను వదులు కున్నావనో, లేక డబ్బు కొరకు నన్ను కాదంటున్నావనో నువ్వెలాంటి దానివో బాగా తెలిసిన నేను నీమీద నిందవేస్తే నాకంటే ఫూల్ మరొక డుండడు. నా సంధ్య మనసు నాకు తెలీనిదా!"

"చూడూ! నేను వేరే పెళ్ళి చేసుకుంటే కృష్ణ ఏమైపోతాడు" అని నువ్వు బాధపడద్దు. నేనేమీకాను నిన్ను వదులుకోవడం నాకు జీవి తంలోకల్లా తీరనిలోటే. కానీ నీ సంతోషంకొరకు నాకిది తప్పదని నన్ను నేను ఓదార్చుకుని మామూలు మనిషినై పోవడానికి ప్రయత్ని స్తాను. ప్రయత్నిస్తే మనం సాధించలేనిదేముంది చెప్పు ?

నువ్వు మీ అమ్మను కాదని, ఆమెను వదలివస్తే నేను నిన్ను నా వైపునుండి ఎలాటి బాధా, అసంతృప్తి లేకుండా చూసుకోగలను. కానీ నువ్వు మీ అమ్మను వదలివచ్చి నాతో శాంతిగా, సుఖంగా బ్రతకలేవు. నీ మనస్తత్వం నాకు బాగా తెలుసు. అప్పుడు నా ఓదార్పు నీకు చాలక పోవచ్చు. ఈ విషయం బాగా తెలిసిన నేను నిన్ను "మీ అమ్మ కాదంటే ఏమి? వచ్చేయ్.

మనిద్దరం పెళ్ళిచేసుకుందాం" అని అడిగితే నేను పశువునో, పశువులాటి మనిషినో కావాలి చిన్నా—మీ అమ్మ జ్ఞాపకాలతో బాధ పడే నిన్ను నిస్సహాయంగా చూడగలిగే మనోబలం నాలోలేదు. అందుకే మనస్పూర్తిగా చెపుతున్నాను సంధ్యా! నువ్వు మరొకరిని పెళ్ళిచేసుకో. నువ్వు నన్నుగాక మరెవర్నో పెళ్ళిచేసుకుని, సుఖంగా, శాంతిగావుంటే

అందుకు నేను బాధపడితే, నా అంత నీచుడు మరొకడుండడు. నా సంధ్య నాకు దూరమయింది అనే శూన్యం కొంతకాలం నన్ను బాధ పెట్టవచ్చు.

ఈ రోజున్నంత బాధ రేపుండదు. రేపున్నంతబాధ ఎల్లుండుండదు. నీకూ అంతే!

"అయ్యో! కృష్ణను కాదని వేరేవాళ్ళను చేసుకోవాల్సి వచ్చిందే" అని నువ్వు కొన్నాళ్ళు బాధపడతావు. ఆ తర్వాత ప్రాక్టికల్‌గా ఆలోచించు—నేచురల్‌గా నా ఇన్‌ఫ్లుయన్స్ నీమీద తగ్గిపోతుంది అంతేగానీ అమ్మను కాదని నాతో నువ్వు వచ్చేస్తే నీ మనస్తత్వం ఎంత సున్నితమయిందంటే, నా కొరకే బ్రతికిన అమ్మకు ద్రోహం చేశాను. అని నిన్ను నువ్వు నీ జీవితంలో ఎప్పుడూ క్షమించుకోలేవు. అలా నిన్ను నువ్వే క్షమించుకోలేని స్థితికి నిన్ను ఈడ్చి, నువ్వు బాధపడుతుంటే చూస్తూ, నేను సుఖంగా బ్రతగ్గలనా?

చూడు సంధ్యా! నేను తప్పించుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాననుకోకు నిన్ను నేను పెళ్ళి చేసుకుంటే అన్ని లాభాలూ నాకే-ఎంతో ఇష్టమైన భార్య, నీకుండే డబ్బుతో వచ్చే సుఖాలన్నీ నావి. వీటన్నిటినీ వృధాగా పోగొట్టుకోవడానికి నేనేమీ తెలివితక్కువ వాడినికాను-కానీ నీ విషయమేమిటి? సంఘంకన్నా అందరికన్నా ముందు నువ్వే ఫీల్ అవుతావు. నేను అమ్మకు అన్యాయం చేశాను అని. అలా నీ బాధను నీపరం చేసి నాకు నీ దగ్గరనుండి సుఖాన్ని కొనుక్కోవాలని లేదు.

పోనీ చెప్పు. నువ్వు మీ అమ్మని వదులుకుని సంతోషంగా రాగలిగితే దానివల్ల వచ్చే చెడ్డపేరును, అశాంతిని నువ్వు తట్టుకోగలిగితే నేనెప్పుడూ సిద్ధమే సంధ్యా! నువ్వెలా చేయమన్నా చెయ్యడానికి నేను సిద్ధంగా వున్నాను. కానీ నాకు తెలుసు నువ్వు అలా రాలేవని వచ్చినా తట్టుకుని నిలబడలేవని. అందుకే స్నేహితుడుగా సలహా ఇస్తున్నాను. నన్ను మర్చిపొమ్మని చెప్పటంలేదు. మనమధ్య వుండే అభిమానాల్ని అలా వుండనీ. కేవలం నాకు నువ్వు ఇవ్వదల్చుకున్న స్థానాన్ని మాత్రం

వేరెవరికయినా సహృదయుడికి మీ అమ్మకూ, నీకూ కూడా నచ్చిన వాడికిమ్మని చెపుతున్నాను.

ఈ పై వాక్యాలు చదువుతు "కృష్ణకు కోపం వచ్చింది" అను కుంటావు. అందుకే అంటాను-నేను నిన్ను పిచ్చిపిల్లాఅని. నీమీదనాకు కోపమేమిటి? అలాటి దెప్పిటికీ నా సంధ్యమీద నాకు రాదు. మొన్న ఫోన్‌లోకూడా అన్నావు- "నావల్ల నీకెంత అశాంతి కృష్ణా!" అని. లేదు సంధ్యా! నీ ప్రేమ, అభిమానం మూటకట్టుకుని బ్రతుకుతున్నాను. నువ్వు నా జీవితంలోకి ప్రవేశించినంత మాత్రాన అవి కరిగిపోతాయని నేననుకోను. ఆ చల్లటి భావంతోనే నేను బ్రతికేయగలను. నిన్ను పూర్తిగా పొందలేని నేను దురదృష్ట వంతుణ్నే. కాని సంధ్యా! నీ అభి మానాన్ని పొందిన నా ఏకైక అదృష్టం. ఆ దురదృష్టాన్ని నాకు గుర్తు చేయడంలేదు.

నీ ఉత్తరంలోని సంఘర్షణ స్ఫురించాక నామీదనాకే చాలా కోపం వచ్చింది. నీ పరిస్థితులేమిటో నీకు నన్ను పెళ్ళిచేసుకునే అవకాశా లున్నాయో లేదో, లేదా నీ మనస్తత్వాన్ని బట్టి నువ్వు వాళ్ళని కాదని వచ్చి నాతో సుఖపడగలవో లేదో ఆలోచించకుండా నిన్ను నా ప్రేమ లోకి లాగడం ఎంత పొరపాటో."

ఉత్తరంనుండి తలెత్తి మరో పేజీ తిప్పుతోంది మధు. ఆమె ఏ పేజీలో ఏ భాగం చదువుతోందో నేను చెప్పగలను. అంతలా కంఠస్థ మయింది ఆ ఉత్తరం నాకు. మధు కళ్ళు ఆసక్తిగా ఉత్తరంలోకి మళ్ళాయి.

"నువ్వు బాధ అంటే ఎలాటిదో తెలీకుండా పెరిగావు. ఈరోజు నావల్ల నీకు ఇంత అశాంతి కలిగింది. దాన్ని పోగొట్టాల్సిన బాధ్యత కూడా నాదే.

అందుకే నన్ను ఒకటి చెప్పనీ సంధ్యా! ఈ పెద్ద వాళ్ళు అంతస్తు, హోదా, కుటుంబ సంప్రదాయాలు తప్ప, అబ్బాయి,

అమ్మాయి మనస్తత్వాలు ఒకరికొకరికి సరిపోతాయా అని చూడరు. అది చూసుకోవాలిసిన బాధ్యత నీమీద పెట్టాల్సివస్తోంది సంధ్యా.

నీ మనస్తత్వాన్నిబట్టి అతనితో నీ జీవితం కడదాక అందంగా, ఎలాటి కలతలు, అసంతృప్తి లేకుండా సాగుతుందో లేదో పరీక్ష చేసుకుని మరీ ఒప్పుకో సంధ్యా!

నీ సంసారం చల్లగా లేకపోతే మాత్రం ఈనాడు నేను వేస్తున్న వెనకడుగుకు నేను పశ్చాత్తాపపడాల్సి వుంటుంది.

నేను మరలా మరలా చెపుతున్నాను. ఇందులో నువ్వు నాకు చేస్తున్న ద్రోహం ఏమీ లేదు.

పరిస్థితులలా వచ్చాయి.

నా స్నేహితురాలు ఓ మంచి తోడును వెతుక్కొని సంతోషంగా వుండబోతుందంటే, నేను బాధపడితే, నీ సుఖానికి నేను ఏడిస్తే, స్నేహం అనే పదానికి అర్థంలేదు. కాబట్టి సంధ్యా! మీ అమ్మ చెప్పినట్టే విను

అలా వింటున్నావని వీసమెత్తు కూడా నీమీద నాకు కష్టంలేదు. నా సంధ్య నాకు తెలిందా నేను అపార్థం చేసుకోవడానికి."

ఉత్తరం చదవడం పూర్తిచేసి తలెత్తి కాస్త తటపటాయిస్తూ అంది మధు.

"అంతా జరిగిపోయిన యిప్పుడు నా అనుమానాన్ని బయట పెట్టడంలో వుపయోగం ఏమీ లేదనుకో-కానీ రేణూ! ఉత్తరం చదివాక నీ కనుమానం వేయలేదూ?"

"తన తలిదండ్రుల మాటను కాదనలేక తనకొరకే నిర్దేశించబడ్డ అక్క కూతురు ఛాయను తిరస్కరించలేని కృష్ణ నీ తిరస్కారాన్ని పురస్కరించుకుని, సంధ్య దగ్గర నుండి మంచిగా, తెలివిగా వీడ్కోలు తీసుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడని."

నేను తేలిగ్గా నవ్వేశాను

"నిజమే మధూ. మొదట ఉత్తరం పూర్తి చేయగానే నాలో కృష్ణమోహన్ అంటే కలిగిన భావం చెప్పనా?"

"ఈ రోజుల్లో ప్రేమించి, కారణాంతరాలవల్ల కాదన్న ఆడదాన్ని మోసగత్తెగా దూషించే మగవాళ్ళనే చూస్తున్నాను. నువ్వు మటుకేం చేయగలవు? పరిస్థితులలా వచ్చాయి" అని సంధ్యనే ఓదార్చిన కృష్ణ మోహన్‌లో దైవత్వం కనబడింది నాకు.

"నిన్ను పెళ్ళి చేసుకున్నందువల్ల నాకన్నీ లాభాలే ఎంతో యిష్టమైన భార్యవు నువ్వు.

నీ డబ్బుతో వచ్చే సుఖాలు నావి. కానీ అమ్మను వదులుకుని నువ్వు సుఖపడలేవు. వద్దు సంధ్యా!" అన్న అతని నిజాయితీ నన్ను తృప్తి పరచింది.

"కోరుకున్న నన్ను వదులుకోవడానికి సిద్ధపడుతున్నావంటే నువ్వెంత మానసిక సంఘర్షణకు గురి అయ్యుంటావో నేనూహించ గలను." అన్న కృష్ణలో నేను కోరుకున్న అండర్‌స్టాండింగ్ నేచర్ వుంది.

"నీ సంతోషం కొరకు నాకిది తప్పదని నన్ను నేను ఓదార్చు కుని, మామూలు మనిషినైపోవడానికి ప్రయత్నిస్తాను" అన్న కృష్ణలో తన వాళ్ళ సుఖం కొరకు తన సుఖాన్ని కొంత వెచ్చించే అపురూపమైన మనస్తత్వం నాకు నచ్చింది.

"అలా నీ బాధను నీ పరం చేసి నీ ద్వారా సుఖాన్ని కోరుకో వాలని లేదు."

అన్న అతని మాటల్లో అతనిలో హింసించే తత్వం లేదని అర్ధ మయింది.

"కృష్ణమోహన్‌ని చేసుకునే పక్షంలో మీ అమ్మ లేదనుకో" అని అనగలిగిన నా ప్రేమ "మీ అమ్మను వదులుకుని నువ్వు సుఖపడ లేవు

నాకు తెలుసు సంధ్యా! అందుకే నీ జీవితంలో నుండి నేను తప్పుకుంటా"నన్న అతని ప్రేమముందు ఓడిపోయింది.

అందుకే నాలో నేను చాలా పశ్చాత్తాపపడ్డాను. ఈ ఉత్తరమే నాకంట పడకుండా వుండివుంటే నేను నా సంధ్యకు చాలా అన్యాయమే చేసుందును" అని కానీ. ఆ తర్వాత నా మనసులోని కృష్ణమోహన్ మీది అరాధనా భావాన్ని ప్రక్కకు పెట్టి మరలా తిరగా ఆలోచించాను.

ఇదేమీ చిన్న సమస్య కాదు.

నా బంగారు తల్లి నిండు నూరేళ్ళ సమస్య. అలా ఆలోచిస్తున్న నాకు చప్పున ఛాయ గుర్తుకొచ్చింది.

అతనికి ఛాయని యివ్వాలనుకుంటున్న అతని తల్లి దండ్రులకు సంధ్యతో తన కొడుకు వివాహం అంత సమ్మతమైన విషయమేమీ కాదు.

బహుశ వాళ్ళు నేసన్నట్టే సంధ్యను చేసుకుంటే "మేము నీకు లేమనుకో" అని అనుండవచ్చు. అందుకే తెలివగల కృష్ణమోహన్ తన మీద ఫిర్యాదు ఉంచుకోకుండా సంధ్యను నొప్పించకుండా మంచిగా వీడ్కోలు తీసుకుంటున్నాడేమోనని.... వెంటనే ఫోన్ దగ్గరకు పరుగెట్టాను

కృష్ణమోహన్ బ్యాంక్ ఫోన్‌నంబర్ డయల్ చేసాను. కొన్ని నిముషాల తర్వాత అవతల కృష్ణమోహన్ గొంతు విన్పించింది.

"హలో ఆంటీ"

"హలో కృష్ణమోహన్ నీతో కొంచెం మాట్లాడాలయ్యా."

"చెప్పండి ఆంటీ."

"నీకు మా సంధ్యను చేసుకోవడం ఇష్టమేనా?" అని అడగబోయి ఆగిపోయాను.

ఊహుఁ ఫోన్‌లో ముఖభావాలు పట్టలేము. అందుకే ముఖాముఖి మాట్లాడాలి.

అతన్ని మొహమాటపెట్టి, ఇరుకునపెట్టి వాళ్ళిద్దరి పెళ్ళి చేయడం నా అభిమతం కాదు.

అతని ప్రేమ నిజమైందా? లేదా? అని తెలుసుకోవడమే నా ఉద్దేశం.

"ఊహుఁ యిక్కడ కాదు. ఒకసారి ఇంటికి రాగలవా?"

"వస్తాను. ఆంటీ ఇప్పుడే వస్తాను" ఆ కంఠంలో కాస్త ఆతృత, కొంత ఆశ వినిపించాయి.

నేనింకా ఫోన్ దగ్గరనుండి లేవనేలేదు. ఎలా వచ్చాడో అంత తొందరగా వచ్చేసాడు కృష్ణమోహన్.

"కృష్ణా నీకు సంధ్యను పెళ్ళి చేసుకోవడం ఇష్టమేనా?" నేను ఎలాంటి ఉపోద్ఘాతం లేకుండా అడిగిన ఆ ప్రశ్న అతని ముఖంలో కోటి బల్బుల కాంతి నింపింది.

"థాంక్స్-థాంక్స్ ఆంటీ" బహుశ అతనికి అంతకంటే భాష దొరికుండదు.

ఆ క్షణంలో భాష ఏదయితేనేం అతని కంఠంలో నిండిన సంతోషంలో కోటి కవిత్వాలున్నాయి.

నేను అంతటితో అతన్ని వదలదల్చుకోలేదు.

"అయితే కృష్ణా ! నువ్వు ఏమీ అనుకోకపోతే- నువ్వు మా సంధ్యకు వ్రాసిన ఉత్తరం చదివాన. అందులో "మీ అమ్మకు ఇష్టం లేని పెళ్ళి వద్దు" అని సంధ్యకు సలహా ఇచ్చావు. మరి ఇప్పుడు మీ

తల్లిగారిక్కి ఈ వివాహం ఇష్టమని నేను అనుకోను. అలా మీ అమ్మగారికి ద్రోహం చేసి ఈ పెళ్ళెలా చేసుకుంటావు ?"

అతను స్థిరంగా, దృఢంగా అన్నాడు!

"కాదు ఆంటీ– నేను సంధ్యతో అన్నది మీకు ద్రోహం చెయ్యొద్దని కాదు యిప్పుడయినాసరే మిమ్మల్ని కాదని సంధ్య వచ్చి ఆమె నాతో సుఖంగా, సంతోషంగా వుండగలదనుకుంటే, ఆమెను స్వీకరించడానికి సిద్ధంగా వున్నాను.

కానీ నాకు తెలుసు ఆంటీ మిమ్మల్ని వదిలి సంధ్య సుఖంగా శాంతంగా బ్రతకలేదు అందుకే వద్దన్నాను. నా విషయం అలా కాదు. నేను సంధ్యను చేసుకోవడమన్నది మా అమ్మకు చేస్తున్న ద్రోహమని అనుకోవడం లేదు.

అమ్మ సమ్మతించకపోయినా, నేను సంధ్యతో ఏ రకమైన గిల్టినెస్ లేకుండా సుఖంగా వుండగలను. మా అమ్మ తన మూర్ఖత్వం తెలుసుకుని నా దగ్గరకు వస్తుంది ఆ నమ్మకం నాకుంది. అందుకే నేను ప్రయత్నిస్తాను"

"మరి ఛాయ?"

"ఆ విషయం నాకొదిలేయండి ఆంటీ. ఛాయను నేను మార్చుకుంటాను. ఛాయ నాకు అక్క కూతురు"

ఆఖరి ప్రశ్నగా అడిగాను.

"ఈ ప్రశ్నకు నాకు జవాబు కావాలి కృష్ణా. సంధ్య అంటే నీకు ఎందుకంత ఇష్టం ?"

ఆ ప్రశ్న అడిగానే కానీ అతను ఏమి జవాబు చెప్తాడో అని దడ దడ లాడే గుండెలతో ఎదురు చూశాను. అతనిచ్చిన జవాబుకు సంతృప్తిగా గాలి పీల్చుకున్నాను.

"నాకు సంధ్య అంటే ఇష్టం. అంతవరకే నాకు తెలుసు అంటే!! ఎందుకిష్టమో నాకు తెలీదు "

"నిజం మధూ! ఒకవేళ అతను సంధ్యలోని మంచితనం నాకిష్టం. సంధ్య రూపం నాకిష్టం అనంటే ఇంకా స్త ఆలోచించాల్సి వచ్చేది. నా సంధ్యలో మంచితనం తగ్గినా, రూపం పోయినా ఆమెను ఆమెగానే ప్రేమించగలడని అర్థమైంది.

ఎదుటి వ్యక్తి నావల్ల బాధపడుతుందేమో అనే స్పృహ వుండే కృష్ణమోహన్ ప్రేమని ఇక పరీక్షకు పెట్టాల్సిన అవసరం నాకగుపించ లేదు. అందుకే నా అంగీకారం తెల్పాను.

అతను పదే పదే తన కళ్ళతోనే మూగగా తన కృతజ్ఞతలు తెల్పి వెళ్ళిపోయాడు.

"కానీ రేణూ' ఛాయకు అన్యాయం జరగలేదూ?"

"లేదు, లేదు మధూ. ఛాయ కోరుకుంటున్న వ్యక్తి కృష్ణ. కృష్ణా సంధ్యా ఒకరి కొకరు కోరుకుంటున్న వ్యక్తులు. ఛాయ కృష్ణమోహన్ జీవితంలోకి ప్రవేశిస్తే నష్టపోయేది ముగ్గురూనూ. భార్యను ప్రేమించ లేక కృష్ణ- కృష్ణలాటి ప్రేమ హృదయాన్ని భర్త దగ్గర నుంచి పొంద లేక నిరాశపడే సంధ్య, భర్త ప్రేమను పూర్తిగా పొందలేని ఛాయ."

అందుకే పెళ్ళి మాటలకు కృష్ణమోహన్ ఇంటి కెళ్ళినపుడు మొదట నేను కలుసుకున్నది ఓ మూల ఒలిగి కూర్చున్న ఛాయనే. ఆమెతో—

"ఛాయా! ఛీ అలా అలగచ్చా ? నీ చిన్నప్పటి నుండి ఇంట్లో తిరిగేవాడు కృష్ణ మరలా అతనే మొగుడేమిటి చప్పగా.

నాకు ఛాయ వద్దమ్మా. సంధ్య కావాలి అనే కృష్ణ నీకెందుకు? 'ఎంచక్కా నాకు ఛాయే కావాలి' అనేవాడ్ని తెస్తాను నీకు సరేనా!" అని నేనంటే సిగ్గుతో, ఆనందంతో వెడల్పయిన ఆ పిల్ల కళ్ళను "నీ ఇష్టం—

నువ్వు కృష్ణను చేసుకుంటే నీకు అమ్మ లేదనుకో" అని నేనన్నప్పుడు కళ్ళలో నిరాశని, పేదరికాన్ని నింపుకున్న నా సంధ్య కళ్ళతో పోల్చి చూచుకున్నాను.

"ఇప్పుడు చెప్పు మధూ! నేను పొరపాటుపడ్డానా? ఎవరికయినా అన్యాయం చేశానా ? కాకపోతే నలుగురూ నాలుగు విధాలుగా అనుకో వచ్చు."

మాధవి తృప్తిగా నవ్వింది!

"అనుకోనీ- నీ కూతురు సుఖం కొరకు నీ పరువు పోతేనేం, నీ ప్రతిష్ఠ పోతేనేం"

గొణిగినట్టుగా పరవశంగా అంది మాధవి.

*